

Meerjarenbegroting 2017 – 2020

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding.....	5
1.2 De organisatie.....	5
1.3 Samenstelling bestuur.....	6
1.4 Taken en bevoegdheden	6
1.5 Begroting- en jaarrekening procedure	6
1.6 Transformatie nieuwe organisatie	7
1.7 Dienstverleningsovereenkomsten	7
2. Programmabegroting 2017 – 2020	8
2.1 Algemeen.....	8
2.2 Programmabegroting	8
2.3 Uitgangspunten programmabegroting	8
2.4 Verdeelsleutel uitvoeringskosten.....	10
3. Programma Inkomen.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Programmalasten	12
4. Programma Participatie	14
4.1 Algemeen.....	14
4.2 Product re-integratie.....	14
4.3 Programmalasten	14
4.3 Product Sociale werkvoorziening	15
4.3.1 Meerjarenraming product Sociale werkvoorziening.....	15
4.3.2 Budget Sociale werkvoorziening	16
4.3.3 Totale lasten programma Participatie.....	17
5. Programma overige regelingen	18
5.1 Algemeen.....	18
5.2 Bbz voor gevestigde ondernemers.....	18
5.3 Bijzondere (belaste) bijstand (incl. aanverwante regelingen).....	18
6. Programma Algemene Dekkingsmiddelen	19
6.1 Algemeen.....	19
6.2 Wat willen we bereiken?.....	19
6.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?	19
6.4 Wat gaat het kosten, inclusief overzicht incidentele baten en lasten?	19
7. Paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing	20
7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit.....	20
7.2 Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's	20
7.3 Risico's van niet financiële aard	20
7.4 Inventarisatie van de risico's	21

7.5	Kengetallen.....	22
8.	Paragraaf Financiering.....	23
8.1	Algemeen.....	23
8.2	Kasgeldlimiet	23
8.3	Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld.....	24
9.	Paragraaf bedrijfsvoering	25
9.1	Algemeen.....	25
9.2	Planning en Control	25
9.4	ICT.....	26
9.4.1	Beveiliging en privacy	26
9.5	Integriteit.....	26
9.6	Personeelsbeleid	26
9.7	Beheers- en apparaatslasten.....	26
9.7.2	Overige personeelslasten	27
9.7.3	Huisvesting	27
9.7.4	Algemene kosten.....	27
9.7.5	Automatisering.....	28
10.	Lasten transformatie nieuwe organisatie	29
11.	Paragraaf Verbonden partijen.....	30
	Bijlage(n).....	31
	Bijlage 1: Programma Inkomen per gemeente	31
	Bijlage 2: Programma Participatie (re-integratie)	32
	Bijlage 3: Budget Bbz voor gevestigde ondernemers / Bijzondere bijstand	33
	Bijlage 4: Bijdrage per gemeente	34

Voorwoord

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en een deel van de Wajong. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze wet ligt bij de gemeente. Met ingang van 1 januari 2015 kunnen mensen met arbeidsvermogen en die tot de doelgroep van de Participatiewet behoren een beroep doen op de gemeente voor werk, re-integratieondersteuning en/of een uitkering.

Het doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk. De uitvoering van de Participatiewet hebben de gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland neergelegd bij Laborijn: de eerste twee volledig, Montferland alleen de uitvoering van de Wsw. Daarnaast voeren we op dit moment, middels een dienstverleningsovereenkomst, de sociale dienst taken voor de gemeente Aalten uit.

Laborijn is op 1 januari 2016 ontstaan vanuit drie organisaties, te weten de afdeling Werk en Inkomen van Doetinchem, ISWI en Wedeo. De participatiewet biedt Laborijn de mogelijkheid haar werkterrein uit te breiden. Naast de mensen die nu een SW-indicatie hebben zijn er meer mensen die niet zelfstandig in staat zijn om hun afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Onder hen zijn velen die als gevolg van een fysieke en/of psychische beperking in de toekomst niet zelfstandig in staat zullen zijn het minimumloon te verdienen. Laborijn kan deze mensen helpen om weer actief in de samenleving aan slag te gaan. Met behulp van Werk-leer trajecten kan hen werknemers- en vakvaardigheden worden bijgebracht. Door intensieve contacten met het WGSP, het bedrijfsleven en andere stakeholders willen we zoveel mogelijk mensen aan een (betaalde) baan helpen. Zo lang dat nog niet gelukt is, biedt Laborijn ondersteuning door het verstrekken van een inkomensvoorziening (uitkering).

Op dit moment is het niet mogelijk gebleken om een meerjarenbegroting 2017-2020 op te stellen die volledig aansluit op de opdracht en breedte van de nieuwe organisatie Laborijn. Hiervoor moeten er de komende periode eerst nog de nodige zaken worden ontwikkeld en uitgewerkt.

Daarnaast was er tijdens het opstellen van de begroting nog onduidelijkheid over de positie van de gemeentes Montferland en Aalten in de deelname aan deze GR.

In deze begroting is wel uitgegaan van deelname van Montferland. De mogelijke deelname van Aalten is daarentegen niet meegenomen. Beide gemeenten beslissen voor 1 mei of en op welke wijze zij gebruik gaan maken van de diensten van Laborijn. Dit betekent dat er de komende periode nog sprake kan zijn van significante wijzingen in de begroting, doelen en bedrijfsplan.

Deze voorliggende begroting is dan ook vooral te zien als een eerste inzicht in de financiële kaders en budgetten en de doelstellingen die gerealiseerd dienen te worden de komende periode.

De transitie is nu in volle gang en eind 2016 hopen we daarmee klaar te zijn. In 2017 willen we dat iedereen gebruik kan maken van de effectieve en efficiënte dienstverlening van Laborijn. Ondanks het feit dat dit geen gemakkelijke opgave is heb ik nu al mogen ervaren dat een van de belangrijkste voorwaarden is ingevuld, te weten gedreven en enthousiaste medewerkers.

Betty Talstra, Algemeen directeur

Doetinchem, 14 april 2016

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn, hierna te noemen Laborijn. Deze begroting en meerjarenraming is de tweede die door de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling is opgesteld. De begroting 2017 is beleidsarm ingestoken daar Laborijn nog druk bezig is met het vormgeven aan de organisatie, waaronder het nader formuleren van beleid en doelstellingen. In het najaar van 2016 zal Laborijn met een bedrijfsplan voor 2017 komen waarin de beleidsdoelstellingen nader zijn uitgewerkt.

1.1 Reikwijdte van de begroting

Op het moment dat deze begroting wordt opgesteld spelen er diverse onderwerpen die impact hebben op de begroting 2017. Deze begroting is inclusief de uitvoering van de SW voor de gemeente Montferland. Mocht de gemeente Montferland besluiten (voorjaar 2016) om de uitvoering van de SW zelf te gaan doen, dan betekent dit dat zij op 31 december 2016 uit de gemeenschappelijke regeling treedt. Een ander issue dat op het moment van het opstellen van de begroting speelt is een eventuele voortzetting van de samenwerking van 2016 in 2017 met de gemeente Aalten. In de begroting 2017 is een verdere samenwerking niet meegenomen. Beide onderwerpen hebben impact op de begroting. Indien er de komende tijd ontwikkeling gaan spelen die invloed hebben op de begroting 2017 dan zullen wij deze via een begrotingswijziging verwerken.

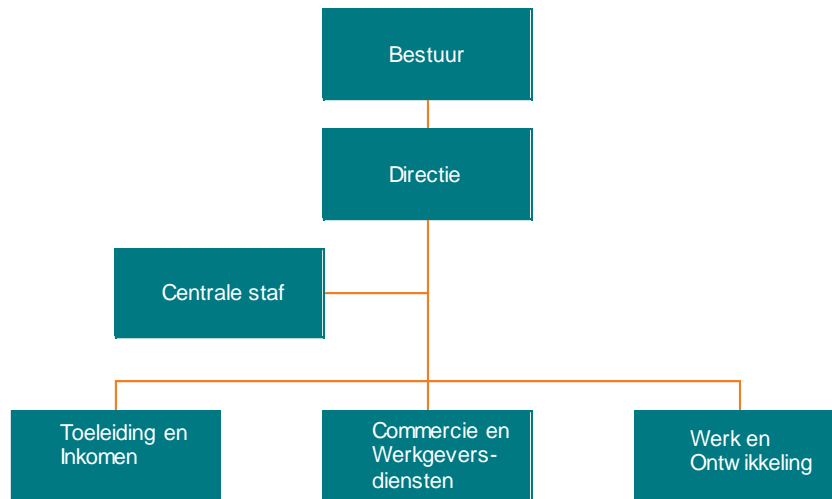
1.2 De organisatie

Laborijn gevestigd te Doetinchem, is per 1 januari 2016 een voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Wedeo. Per 1 januari 2016 zijn de volgende organisaties opgegaan in Laborijn:

- gemeenschappelijke regeling Wedeo;
- gemeenschappelijke regeling ISWI;
- gemeente Doetinchem Werk en Inkomen.

Laborijn is een samenwerkingsverband van de gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland. Doel van Laborijn is zorg te dragen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken van de gemeenten op het brede terrein van het sociaal domein waaronder de arbeidsparticipatie, arbeidsondersteuning en bijstand. In afwijking hierop wordt voor de gemeente Montferland alleen de Wet sociale werkvoorziening uitgevoerd.

De directie (Algemeen directeur en Directeur Bedrijfsvoering) sturen via het managementteam de clusters Toeleiding en Inkomen, Commercie & Werkgeversdiensten, Werk en Ontwikkeling en Centrale Staf aan. In onderstaand organigram is de organisatiestructuur van Laborijn weergegeven.

1.3 Samenstelling bestuur

Het Algemeen bestuur bestaat uit vijf leden van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten. Er is sprake van een zogenaamde collegeregeling. Op 13 januari 2016 is het Algemeen Bestuur in functie getreden. De samenstelling van het Algemeen Bestuur is als volgt:

De heer F. Langeveld	gemeente Doetinchem
De heer P. van de Wardt	gemeente Oude IJsselstreek
Mevrouw I. Wolsing	gemeente Montferland
De heer K. Telder	gemeente Doetinchem
De heer B. Kuster	gemeente Oude IJsselstreek

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit een drietal leden; twee leden zijn gekozen door en uit het Algemeen Bestuur, aangevuld met een lid van buiten de kring van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijkse Bestuur bestaat uit de volgende leden:

- de heer F. Langeveld gemeente Doetinchem
- de heer P. van de Wardt gemeente Oude IJsselstreek
- nog te benoemen extern lid.

1.4 Taken en bevoegdheden

Laborijn heeft als taak zorg te dragen voor de uitvoering van de taken van de deelnemende gemeenten, als genoemd in de volgende wetten en alle regelgeving op landelijk niveau waarmee nadere uitwerking wordt gegeven aan deze wetten:

- De Wet sociale werkvoorziening;
- De Participatiewet, met uitzondering van de verlening van de bijzondere bijstand bedoeld in paragraaf 4.1 van de Participatiewet, zoals woonkostentoeslagen en bovenwettelijke aanvullingen op de bijstandsnorm;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- Wet inburgering.

1.5 Begroting- en jaarrekening procedure

De gemeenschappelijke regeling voorziet er in dat voorafgaand aan het vaststellen van de begroting en jaarrekening aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt gevraagd om zienswijzen in te brengen. Het algemeen bestuur stelt vervolgens de begroting vast. Ook voor begrotingswijzigingen geldt deze procedure.

De begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020 is gebaseerd op de begroting 2016 en op nadere actuele informatie en bestuursbesluiten. Mocht eventueel nieuw beleid leiden tot noodzakelijke

bijstellingen, dan zal de begroting 2017 en daaropvolgende jaren, door middel van een begrotingswijziging aangepast worden. Op die wijze worden beleid en begroting geïntegreerd.

1.6 Transformatie nieuwe organisatie

In de transformatiefase wordt de nieuwe organisatie verder vorm en inhoud gegeven. Essentieel hierbij is:

- Het werken vanuit het beleid en de opdrachtgevende verantwoordelijkheden van de afzonderlijke gemeenten;
- Het centraal stellen van de inwoners en bedrijven als klant op operationeel niveau;
- Dat de processen in de nieuwe organisatie niet op zichzelf staan, maar een geïntegreerd geheel vormen;
- Dat efficiency en doelmatigheid voorop staan. Verspilling en faalkosten worden zoveel mogelijk vermeden;
- Dat de nieuwe organisatie werkt met concrete doelstellingen die zichtbaar en meetbaar zijn;
- Dat de nieuwe organisatie onderdeel is van het brede sociaal domein van de afzonderlijke gemeenten. Meerdere partijen opereren hierbinnen, waar door samenwerking en het maken van verbindingen het beste resultaat zal worden behaald.

Uitvoering en verdere verbijzondering hiervan zal grotendeels in 2016 plaatsvinden door de medewerkers, management en directie. In 2017 zal de afronding plaatsvinden.

1.7 Dienstverleningsovereenkomsten

De taken die Laborijn uitvoert zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling 'uitvoeringsorganisatie Laborijn'. Naast deze taken kunnen de deelnemende gemeenten ook andere taken bij Laborijn neerleggen. Ook niet deelnemende gemeenten kunnen Laborijn verzoeken om taken voor hen uit te voeren. Ten behoeve van de uitvoering dergelijke taken voor zowel deelnemende als niet deelnemende gemeenten heeft Laborijn algemene voorwaarden vastgesteld, vastgelegd in het Dienstverleningshandvest (DVH). De meer specifieke zaken zoals het takenpakket, de omvang van het werkaanbod, het werkproces, etc. worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Op de DVO is het DVH van toepassing. Voor 2017 is er een overeenkomst voor:

- De dienstverlening t.b.v. RMC/jongerenloket.

1.8 Fiscale aspecten

Sinds 1 januari 2016 is Laborijn als overheidsonderneming onderworpen aan de vennootschapsbelasting. Dit als gevolg van de Wet 'modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen'. Ter voorbereiding hierop heeft er in het 4^e kwartaal van 2015 een inventarisatie plaatsgevonden van de werkzaamheden van Laborijn. Hieruit is gebleken dat de werkzaamheden in het kader van de WSW en Participatiewet door Laborijn een fiscale onderneming vormt. Nader onderzoek in 2016 zal uitwijzen of Laborijn daadwerkelijk vennootschapsbelastingplichtig is. In de begroting 2017 is met dit feit geen rekening gehouden.

Daarnaast speelt er een issue op het gebied van de omzetbelasting. Het betreft de mogelijkheden / onmogelijkheden van het verrekenen van de voorbelasting. In 2016 wordt hierna met behulp van een externe adviseur nader onderzoek gedaan. Over de uitkomsten hiervan was op het moment van het opstellen van de begroting 2017 nog niets bekend, en is derhalve bij het opstellen van de begroting ook geen rekening gehouden.

2. Programmabegroting 2017 – 2020

2.1 Algemeen

De begroting 2017 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2004).

2.2 Programmabegroting

In onderstaande tabel zijn de programmalasten inclusief de indirecte kosten en transformatiekosten opgenomen.

Recapitulatie programma's	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>Lasten:</u>				
Inkomen	30.695.124	30.597.913	30.894.756	31.867.393
Participatie	20.245.994	19.119.340	18.257.790	17.404.741
Overige regelingen	549.433	618.933	614.104	621.959
Totaal	51.490.550	50.336.186	49.766.651	49.894.092
<u>Baten:</u>				
Inkomen	30.695.124	30.597.913	30.894.756	31.867.393
Participatie	20.245.994	19.119.340	18.257.790	17.404.741
Overige regelingen	549.433	618.933	614.104	621.959
Totaal	51.490.550	50.336.186	49.766.651	49.894.092
Begrotingsresultaat	0	0	0	0

In de lasten zijn de directe programmalasten, de indirecte lasten (beheers- en apparaatslasten) en de transformatielasten opgenomen. De baten bestaan uit een vergoeding van de gemeenten voor de directe programmalasten, de indirecte lasten (beheers- en apparaatslasten) en de transformatielasten. Per saldo bedraagt het begrotingsresultaat 2017 en volgende jaren nihil.

Voor de toelichting op de ramingen wordt verwezen naar de uitwerking bij de programma's die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 tot en met 5. In bijlage 4 van deze begroting is de doorbelasting per gemeente nader gespecificeerd.

2.3 Uitgangspunten programmabegroting

Hieronder worden de uitgangspunten bij de afzonderlijke posten van de programmarekening kort toegelicht.

Opbrengsten

Budget BUIG-uitkeringen

De BUIG-budgetten e.a. worden door het Rijk aan de gemeenten overgemaakt. De deelnemende gemeenten stellen deze ter beschikking aan Laborijn die voor de uitvoering van de betreffende programma's en verantwoording van deze gelden zorgt. In deze begroting zijn de directe programmalasten per gemeente begroot op basis van de verwachte gemiddelde aantallen uitkeringsgerechtigden. De bevoorschotting door de gemeenten vindt plaats op basis van de begroting.

Participatiebudget

De budgetten voor re-integratie en Wsw worden via een integratie-uitkering Sociaal Domein van het gemeentefonds aan de gemeenten toegekend. De budgetten in de begroting zijn gebaseerd op de december circulaire 2015. De deelnemende gemeenten stellen deze budgetten één op één ter beschikking aan Laborijn die voor de uitvoering van de betreffende programma's en verantwoording van deze gelden zorgt.

Netto omzet (opbrengst verkopen)

De netto omzet betreft de opbrengst van aan derden geleverde diensten en goederen exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting.

Grond- en hulpstoffen

Hieronder zijn begroot de kosten van grond- en hulpstoffen, die direct aan de netto omzet zijn toe te rekenen. Hieronder vallen onder andere materiaalverbruik, kosten voor uitbesteed werk en kosten voor inhuur van derden.

Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder zijn subsidies begroot en de begeleidingsopbrengst voor de voormalige WIW/ID doelgroep.

Kosten

Loonkosten ambtelijk personeel

Hieronder vallen de voor het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies vermindert met ontvangen ziekengelden.

Overige kosten ambtelijk personeel

Hieronder zijn onder andere de navolgende posten opgenomen:

- **Vergoeding reiskosten**
Hieronder is begroot de vergoeding van reis- en verblijfkosten;
- **Studiekosten**
Om de vakkennis en vaardigheden van het begeleidend en ondersteunend personeel op niveau te houden c.q. te verbeteren is het noodzakelijk ook voortdurend te investeren in deze medewerkers. Met dat doel worden opleidingen en trainingen ingekocht bij derden. De kosten hiervan zijn hier opgenomen;
- **Overige kosten**
Onder deze post staan de overige kosten die voortvloeien uit de dienstverbanden van het ambtelijk personeel.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn berekend volgens een vast percentage van de aanschafprijs van de betreffende activa. Deze percentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur van de activa.

Rente

De rente betreft de resultante van de begrote te betalen en te ontvangen rente.

Huur

Onder deze post zijn de huurkosten opgenomen voortkomend uit de behoefte aan huisvesting.

Onderhoudskosten

De onderhoudskosten zijn geraamd op basis van de ervaringscijfers van de laatste jaren en de te verwachten activiteiten in het komende jaar. Tevens is hier de dotatie aan de voorziening groot onderhoud opgenomen. Deze voorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan voor de komende jaren.

Energieverbruik

Hieronder zijn opgenomen de kosten voor verbruik van elektriciteit, gas, water.

Belastingen en verzekeringen

De belastingen en verzekeringen zijn begroot op basis van de huidige kosten, gecorrigeerd voor inflatie. Onder belastingen zijn onder andere opgenomen: de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering, de autoverzekering voor het wagenpark en de bedrijfsschade verzekering.

Algemene kosten

Deze kosten zijn begroot op basis van de huidige kosten.

2.4 Verdeelsleutel uitvoeringskosten

De verdeelsleutel gaat in op 1 januari 2016. Het jaar 2016 geldt als eerste bepaling van de hoogte van de verdeelsleutel per deelnemende gemeente. Herziening van deze verdeelsleutel geschiedt eens per jaar.

De huidige verdeelsleutel is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- 1/3 deel op basis van het aantal personen dat een uitkering ontvangt van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek;
- 1/3 deel op basis van de verhouding van het aantal Wsw-ers van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek;
- 1/3 deel op basis van het aantal inwoners van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten is de verdeelsleutel van de uitvoeringskosten per 1 januari 2016 als volgt:

- 60,7% gemeente Doetinchem
- 39,3% gemeente Oude IJsselstreek

De toegepaste verdeelsleutel in deze begroting is conform de verdeelsleutel zoals opgenomen in het oorspronkelijke fusiedocument. De definitieve verdeelsleutel is nog niet vastgesteld. De bepaling van de uitgangspunten voor de definitieve verdeelsleutel is voorbehouden aan de gemeenten.

3. Programma Inkomen

3.1 Algemeen

In het programma Inkomen worden de activiteiten van de verstrekking van de uitkeringen inzake de Participatiewet, IOAW, IOAZ en de Bbz verantwoord.

Centrale doelstelling van dit programma is het op een rechtmatige en efficiënte wijze verstrekken van een uitkering aan die inwoners die (nog) niet door middel van werk in de noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen voorzien.

Voor de begroting 2017 zijn de volgende kwalitatieve doelstellingen bepaald:

- Inrichten adequate poortwachtersfunctie
- Het nemen van preventieve maatregelen met betrekking tot fraude
- Rechtmatig verstrekken van de Buig-uitkeringen
- Het voeren van een actief handhaving en terugvordering beleid bij ten onrechte verstrekte uitkeringen
- Klantgerichte dienstverlening

In de begroting 2017 van Laborijn is rekening gehouden met een stijging van het gemiddeld aantal cliënten met 2%. In de daarop volgende jaren is rekening gehouden met een procentuele stijging gebaseerd op de september circulaire Gemeentefonds 2015.

Door de invoering van de Participatiewet wordt de instroom in de Wajong beperkt tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten en is er geen instroom meer in de Wsw. Al deze maatregelen leiden tot extra instroom in de bijstand.

Een belangrijk aandachtspunt is de actuele ontwikkeling van het aantal statushouders. Met de groei van het aantal vluchtelingen dat een verblijfsvergunning heeft of gaat krijgen, groeit ook de instroom in de bijstand. Het is op dit moment moeilijk een voorspelling te doen over de omvang van deze groei. Vooralsnog is er bij de bepaling van de groei uitgegaan van de landelijke groei verwachting. Er is dus een risico dat door toename van het aantal statushouders er meer een beroep wordt gedaan op de bijstand dan waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.

De gemeenten zijn volledig verantwoordelijk voor de risico's bij overschrijding van het BUIG-budget.

3.2 Programmalasten

In de tabel op de volgende bladzijde zijn de directe lasten weergegeven zoals die voor het programma Inkomen worden verwacht. De directe lasten per gemeente voor het programma Inkomen zijn in bijlage 1 van deze begroting weergegeven. Eventuele effecten van de vangnetregeling zijn niet in deze begroting verwerkt.

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	97.500	98.600	100.300	102.200
PW 21 - 65 jaar	23.856.000	24.141.800	24.561.300	25.008.000
PW inrichting	236.600	239.300	243.500	248.000
IOAW	1.907.700	1.930.600	1.964.100	1.999.900
IOAZ	261.900	264.900	269.600	274.500
Bbz (startende ondernemers)	324.100	327.900	333.600	339.700
Langdurige loonkostentoeslag	285.000	288.400	293.500	298.700
Af: ontvangsten	398.000	398.000	398.000	398.000
Totaal directe programmalasten	26.570.800	26.893.500	27.367.900	27.873.000
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	4.124.324	3.704.413	3.526.856	3.994.393
Totaal programmalasten	30.695.124	30.597.913	30.894.756	31.867.393

Voor de berekening van de lasten voor het BUIG-budget is uitgegaan van een gemiddeld aantal cliënten (zie onderstaande tabel) x een gemiddeld bedrag per uitkeringsgerechtigde.

Omschrijving	Gemiddeld aantal cliënten 2017	Gemiddeld aantal cliënten 2018	Gemiddeld aantal cliënten 2019	Gemiddeld aantal cliënten 2019
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	34	34	35	36
PW 21 - 65 jaar	1693	1713	1743	1775
PW inrichting	60	61	62	63
IOAW	122	123	126	128
IOAZ	15	15	15	16
Bbz (startende ondernemers)	18	18	19	19
Langdurige loonkostentoeslag	34	35	36	37
Totaal gemiddeld aantal cliënten	1976	2000	2035	2073

Het ministerie van SZW heeft in oktober 2015 de voorlopige budgetten voor 2017 bekend gemaakt welke kunnen worden ingezet ten behoeve van het programma Inkomen. Tevens is het macrobudget voor de jaren 2018-2020 gecommuniceerd. Op basis van de ontwikkeling van het macrobudget is een inschatting gemaakt van de budgetten per gemeente.

In onderstaande tabel zijn de begrote lasten tegenover het budget gezet.

Omschrijving	Begroting 2017		Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020	
	D	OIJ	D	OIJ	D	OIJ	D	OIJ
Budget BUIG	16.498.404	8.355.890	16.873.893	8.546.063	17.252.271	8.737.698	17.607.541	8.917.631
Begrote lasten BUIG	17.505.700	9.065.100	17.717.100	9.176.400	18.027.900	9.340.000	18.358.700	9.514.300
Saldo	-1.007.296	-709.210	-843.207	-630.337	-775.629	-602.302	-751.159	-596.669

Op basis van de begroting 2017 hebben de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek een tekort op het BUIG-budget. Indien het tekort op het BUIG-budget, na eventuele correctie voor onjuiste of

onzekere bestedingen, meer dan 5% bedraagt, kan een gemeente waarschijnlijk een beroep doen op een vangnetregeling. In deze begroting is geen rekening gehouden met zo'n regeling.

4. Programma Participatie

4.1 Algemeen

Het programma Participatie is gebaseerd op de uitgangspunten, zoals vastgelegd in de Participatiewet en de door de gemeenten vastgestelde beleidskaders. De Participatiewet is per 1 januari 2015 in werking getreden. De Participatiewet is een samenvoeging van de Wet werk en bijstand (Wwb), delen van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het werkdeel en de rijksbijdrage Wsw is samengevoegd in de Integratie-uitkering Sociaal Domein. In deze begroting is het programma Participatie opgesplitst in de producten Re-integratie en Sociale werkvoorziening.

4.2 Product re-integratie

Centrale doelstelling van dit programma is dat iedere burger naar vermogen deelneemt aan de samenleving, bij voorkeur via betaalde arbeid en als dit (nog) niet mogelijk is dan door maatschappelijke participatie.

Voor de begroting 2017 zijn de volgende kwalitatieve doelstellingen bepaald:

- Verhogen van het aantal plaatsingen bij meer verschillende werkgevers
- Realisatie van duurzame plaatsingen op de arbeidsmarkt
- Het bevorderen van uitstroom naar onderwijs voor de doelgroep tot 27 jaar
- Het bevorderen van het inzicht van het klantbeeld
- Klantgerichte dienstverlening.

4.3 Programmalasten

Onderstaand een overzicht van de budgetten voor het programma Participatie, onderdeel re-integratie. Onderstaande budgetten zijn gebaseerd op de Integratie Uitkering Sociaal Domein Participatie 2015 – 2020 van 16 december 2015.

De geraamde lasten en baten in meerjarenperspectief bedragen:

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>Lasten</u>				
ID-banen	93.000	93.000	93.000	93.000
Wiw	285.000	285.000	285.000	285.000
Loonkostensubsidie	570.000	570.000	570.000	570.000
Kinderopvang	35.000	35.000	35.000	35.000
Leer Werk Centrum (LWC)	37.000	37.000	37.000	37.000
Re-integratietrajecten	999.200	1.208.500	1.338.000	1.439.300
Re-integratietrajecten in eigen beheer	556.000	556.000	556.000	556.000
Totaal directe programmalasten	2.575.200	2.784.500	2.914.000	3.015.300

Binnen Laborijn worden de re-integratietrajecten in eigen beheer gedaan. Dit is één van de redenen voor de fusie.

In onderstaande tabel zijn de begrote lasten tegenover het budget per gemeente gezet.

Omschrijving	Begroting 2017		Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020	
	D	OJ	D	OJ	D	OJ	D	OJ
Budget Re-integratie	1.751.508	823.702	1.852.914	931.620	1.938.785	975.193	2.003.485	1.011.825
Begrote lasten Re-integratie	1.751.508	823.702	1.852.914	931.620	1.938.785	975.193	2.003.485	1.011.825
Saldo	-	-	-	-	-	-	-	-

4.3 Product Sociale werkvoorziening

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een verdere afname van de Wsw-populatie (berekening per gemeente o.b.v. SEO-rapport sept. 2014) zonder rekening te houden met de instroom nieuw Beschut Werken. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddeld aantal Se en Fte voor komende jaren weergegeven.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Aantal se (gemiddeld)	751	703	659	619
Aantal fte (gemiddeld)	720	672	628	595
Aantal fte BW (gemiddeld)	58	60	62	64

Bovengenoemde aantallen zijn gebruikt als uitgangspunt voor de meerjarenraming product Sociale werkvoorziening. Hierbij dient te worden opgemerkt dat bij bovengenoemde uitgangspunten geen rekening is gehouden met het (op termijn) uittreden van de gemeente Montferland uit de Gemeenschappelijke Regeling.

4.3.1 Meerjarenraming product Sociale werkvoorziening

In onderstaande tabel is de meerjarenraming van het product Sociale werkvoorziening weergegeven. De positieve resultaten van dit product worden gebruikt ter dekking van de kosten bedrijfsvoering.

Meerjarenraming Sociale Werkvoorziening	2017	2018	2019	2020
Netto omzet (Opbr. verk.)	6.002.000	5.980.000	5.780.000	5.580.000
Overige dir.prod.kosten	25.000	25.250	25.500	25.750
<i>Toegevoegde waarde</i>	<i>5.977.000</i>	<i>5.954.750</i>	<i>5.754.500</i>	<i>5.554.250</i>
Sectorgelden SW: opbrengsten	-	-	-	-
lasten	-	-	-	-
Overige bedrijfsopbrengsten	11.000	11.000	11.000	11.000
<i>Totaal overige opbrengsten</i>	<i>11.000</i>	<i>11.000</i>	<i>11.000</i>	<i>11.000</i>
<i>Netto opbrengsten</i>	<i>5.988.000</i>	<i>5.965.750</i>	<i>5.765.500</i>	<i>5.565.250</i>
Loonkosten Wsw	18.323.000	16.908.000	15.609.000	14.639.000
Lage Inkomensvoordeel (LIV)	-775.000	-725.000	-675.000	-625.000
Vervoerskosten Wsw	325.000	315.000	305.000	295.000
Overige pers. kosten Wsw	415.000	400.000	385.000	370.000
Kosten begeleid werken	693.000	717.000	741.000	764.000
Rijksbijdrage	-18.843.000	-17.355.000	-16.085.000	-14.918.000
<i>Subsidieresultaat</i>	<i>-138.000</i>	<i>-260.000</i>	<i>-280.000</i>	<i>-525.000</i>
Resultaat	5.850.000	5.705.750	5.485.500	5.040.250

Toelichting:

Loonkosten Wsw

Hieronder vallen de voor het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies. Het ontvangen ziekengeld en de WAO-uitkeringen zijn hierop in mindering gebracht.

Vervoerskosten Wsw

Voor vervoer van en naar het werk wordt, afhankelijk van de afstand en de omstandigheden, vervoer georganiseerd of vergoed.

Het vervoer kan zijn:

- Groepsvervoer door het bedrijf georganiseerd;
- Openbaar vervoer;
- Op eigen gelegenheid.

Overige personele kosten Wsw

Hieronder zijn onder andere de navolgende posten opgenomen:

- **Arbo zorg**
Dit betreffen de kosten van de uitbestede Arbo werkzaamheden;
- **Voorlichting, training en opleiding**
De ontwikkeling van de Wsw-medewerkers is een van de kerntaken van Laborijn. Ten behoeve hiervan worden opleidingen en trainingen ingekocht bij derden. De kosten hiervan zijn hier verantwoord;
- **Werkkleding**
Hier zijn begroot de kosten van verstrekte werkkleding en/of het verstrekken van een vergoeding voor werkkleding;
- **Bijzondere voorzieningen**
Hieronder zijn geraamd de aanpassingen aan werkplek, gereedschap en werkkleding en schoeisel die nodig zijn om de medewerkers (veilig) te kunnen laten werken. Ook zijn de bijdragen aan de personeelsverenigingen, alsmede uitgaven voor jubilea en dergelijke hier verantwoord.

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage is berekend op basis van de beschikbare formatie in Se (na correctie voor uitrui met andere gemeenten) maal de verwachte subsidie per Se.

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is het verschil tussen de subsidie die per medewerker (afhankelijk van Se indicatie) wordt ontvangen en de loonkosten. Het subsidieresultaat is door Laborijn niet of nauwelijks te beïnvloeden. De ontwikkeling van de loonkosten wordt bepaald in de cao voor de Sw-sector. De subsidie wordt door de Overheid bepaald en wordt komende jaren verder verlaagd.

Kosten Begeleid werken

Het betreft de aan bedrijven/organisaties te verstrekken loonkostensubsidie ter compensatie van de lagere arbeidsproductiviteit van Wsw-medewerkers. Tevens zijn onder deze post de aan derden te betalen begeleidings- en plaatsingskosten opgenomen.

4.3.2 Budget Sociale werkvoorziening

Met ingang van 2015 is er een nieuw verdeelmodel geïntroduceerd. In tegenstelling tot het vorenstaande wordt de subsidie niet meer afgerekend per Se maar ontvangt iedere gemeente een lumpsum bedrag, als onderdeel van het participatiebudget, voor de Sw. De subsidie wordt in het najaar van het voorgaande jaar voorlopig vastgesteld waarna in het daaropvolgende jaar het budget definitief wordt vastgesteld. De definitieve vaststelling is gebaseerd op het werkelijk aantal Se van het voorgaande jaar (T-1).

In onderstaande tabel is voor de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek het Wsw-budget per gemeente weergegeven zoals opgenomen in de Integratie-uitkering Sociaal Domein 2017 - 2020.

Voor de gemeente Montferland en de buitengemeenten (waarvan de gemeente Bronckhorst een groot gedeelte omvat) is in deze tabel het bedrag opgenomen dat volgens afspraak aan Laborijn vergoed wordt voor de uitvoering van de Wsw-taken.

Gemeenten	2017	2018	2019	2020
Doetinchem	8.436.742	7.750.180	7.244.092	6.735.097
Oude IJsselstreek	5.273.723	4.844.560	4.528.209	4.210.042
Montferland	3.772.385	3.526.496	3.323.450	3.132.603
Buitengemeenten	1.360.150	1.233.764	989.249	840.258
Totaal	18.843.000	17.355.000	16.085.000	14.918.000

De uitvoering van de Sociale Werkvoorziening is voor 2017 budget neutraal begroot. Op basis hiervan worden er in de begroting 2017 geen indirecte lasten aan de gemeente Montferland in rekening gebracht.

4.3.3 Totale lasten programma Participatie

De totale lasten van het programma bestaan uit de producten re-integratie en sociale werkvoorziening. In voorgaande paragrafen zijn deze producten afzonderlijk toegelicht. In onderstaande tabel zijn de totale lasten van het programma samengevat.

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Re-integratie	2.575.200	2.784.500	2.914.000	3.015.300
Sociale werkvoorziening excl. buiten gemeenten	17.482.850	16.121.236	15.095.751	14.077.742
Totaal directe programma lasten	20.058.050	18.905.736	18.009.751	17.093.042
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	187.944	213.604	248.039	311.699
Totaal programma lasten	20.245.994	19.119.340	18.257.790	17.404.741

5. Programma overige regelingen

5.1 Algemeen

Het programma overige regelingen bestaat op dit moment uit de Bbz voor gevestigde ondernemers en de (belaste) bijzondere bijstand (incl. enkele aanverwante regelingen).

5.2 Bbz voor gevestigde ondernemers

De financiering van de Bbz 2004 voor gevestigde ondernemers vindt nog plaats op basis van declaratie bij het Rijk. Dit houdt in dat tegenover uitgaven voor bedrijfskapitaal en levensonderhoud een vergoeding staat van 75%. De kosten van onderzoek (levensvatbaarheidstoets) worden voor 90% vergoed door het rijk.

De Bbz 2004 is een grillige regeling omdat moeilijk te voorspellen is hoeveel ondernemers een beroep doen op deze regeling. Daarnaast kan er sprake zijn van forse kredieten. Deze kredieten zijn vastgesteld op basis van prognoses van 2016. De Bbz kent een vorm van een vangnetregeling. Hierdoor zijn de risico's voor de individuele gemeenten beperkt.

Sinds 1 januari 2013 is door het Rijk de ontvangstnorm vastgesteld. Met het vaststellen van deze norm moet er bij gemeenten een prikkel ontstaan om enerzijds zorg te dragen voor een goed incassobeheer (kredieten) en anderzijds om bij het verstrekken van bedrijfskredieten zorgvuldig te zijn. Voor de jaren 2013 tot en met 2015 is de ontvangstnorm vastgesteld op 54,9%. De ontvangstnorm wordt berekend over de gemiddelde lasten van bedrijfskapitaal in de individuele gemeente in de afgelopen vijf jaar. Voor 2017 wordt de periode van 2011 tot en met 2015 als uitgangspunt genomen. Gemeenten die meer ontvangsten realiseren dan de gestelde norm, mogen het meerdere houden. Als de ontvangsten minder dan de gestelde norm zijn, moeten de gemeenten het verschil zelf bijleggen.

5.3 Bijzondere (belaste) bijstand (incl. aanverwante regelingen)

Laborijn voert de belaste bijzondere bijstand uit voor beide gemeenten en de verstrekkingen in het kader van de individuele studietoelage.

Voor de gemeente Doetinchem voert Laborijn de individuele inkomensloosheid uit. De individuele inkomensloosheid heeft per 1 januari 2015 de langdurigheidstoelage vervangen.

Voor de gemeente Oude IJsselstreek wordt de Collectieve Ziektekostenverzekering uitgevoerd. In de begroting zijn hiervoor geen bedragen opgenomen.

Verstrekkingen die gedaan worden in verband met genoemde regelingen worden volledig doorberekend aan de betreffende gemeente(n).

In onderstaande tabel zijn de begrote bedragen weergegeven van het programma Overige regelingen.

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Bbz (gevestigde ondernemers)	50.000	119.000	119.000	119.000
Bijzondere bijstand	425.000	425.000	425.000	425.000
Totaal directe programmalasten	475.000	544.000	544.000	544.000
Doorbelasting beheers- en apparaatskosten en transformatiekosten	74.433	74.933	70.104	77.959
Totaal programmalasten	549.433	618.933	614.104	621.959

In bijlage 3 van deze begroting zijn de begrote bedragen per gemeente weergegeven.

6. Programma Algemene Dekkingsmiddelen

6.1 Algemeen

Het programma Algemene Dekkingsmiddelen is een algemeen programma. Hier zijn geen begrote baten en lasten opgenomen

Actuele beleidscontext / beleidskaders

Het belangrijkste beleidskader voor dit programma is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De BBV schrijft voor dat Laborijn jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen.

Risico's

De risico's met betrekking tot de algemene dekkingsmaatregelen worden beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

6.2 Wat willen we bereiken?

In deze paragraaf staan de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen beschrijven ten aanzien van de programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Kwalitatieve doelstellingen

	Doelstelling
6.2.1	De begroting is sluitend.

Kwantitatieve doelstelling

	Doelstelling	Resultaat 2017	Meetinstrument
6.2.2	De begroting 2017 en het meerjarenperspectief zijn structureel en reëel in evenwicht	0	Financiële administratie

6.3 Wat gaan we ervoor doen om de doelen te bereiken?

	Inzet	Prestaties 2017
6.3.1	Monitoring	Om een sluitende begroting te houden worden relevante ontwikkelingen gevolgd.

6.4 Wat gaat het kosten, inclusief overzicht incidentele baten en lasten?

Voor het programma zijn geen ramingen opgenomen. Daarnaast is het taak van Laborijn om een begroting op te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat tegenover structurele lasten in ieder geval een gelijk bedrag aan structurele baten staat.

Om hieraan tegemoet te komen wordt in onderstaande tabel het overzicht van de incidentele lasten (transformatiekosten) weergegeven voor 2017.

Meerjarenraming Uitvoeringsorganisatie Laborijn	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Resultaat begroting	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele lasten	220.000	-	-	-
Gecorrigeerd begrotingsaldo (structurele ruimte)	220.000	-	-	-

Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Alle overige baten en lasten zijn structureel. Uit de tabel is af te leiden dat de begroting en meerjarenraming van Laborijn structureel en reëel in evenwicht is.

7. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Bij het weerstandsvermogen is van belang de mate waarin Laborijn in staat is middelen vrij te maken voor substantiële tegenvallers (niet begrote kosten en risico's) op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt om de niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. De hoogte van het weerstandsvermogen is voor het bestuur van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Hoe groot die buffer moet zijn, hangt mede af van de risico's die de gemeenschappelijke regeling loopt. Deze moeten van jaar tot jaar in beeld worden gebracht.

7.2 Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's

In het besluit "Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten" is opgenomen dat de Gemeenschappelijke Regeling dient aan te geven:

- Welke risico's in de gemeenschappelijke regeling spelen;
Risico's zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico's zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico's op een andere wijze afgedekt door:
 - Een verzekering: er zijn verzekeringen afgesloten voor risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.
 - Een voorziening: Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten.
- Welke capaciteit (middelen) er beschikbaar is (zijn) bij tegenvallers;
- Wat het beleid is ten aanzien van risico's, de capaciteit en de relatie tussen beide.

In 2016 zal er een risico inventarisatie plaatsvinden om de benodigde weerstandsvermogen te bepalen. Vooralsnog beschikt Laborijn over een vrij besteedbare reserve van circa € 3,3 mln. waarmee risico's kunnen worden gedekt.

7.3 Risico's van niet financiële aard

Naast de directe financiële risico's bestaan er risico's van niet-financiële aard. Dit is bijvoorbeeld het risico dat er niet conform geldende wetgeving op het gebied van privacy, arbeidsomstandigheden, archivering of milieu wordt gewerkt.

Laborijn beheert veel persoonsgebonden en privacy gebonden gegevens die veelvuldig worden uitgewisseld met ketenpartners. De voorschriften van de wet op de privacy zullen daarbij ook in 2017 en volgende jaren volledig worden gevolgd. Gezien de ontwikkelingen in het werkveld waarbij in toenemende mate gebruik zal worden gemaakt van elektronische gegevensuitwisseling is sprake van blijvende alertheid voor dit aspect.

7.4 Inventarisatie van de risico's

Hoewel er bij Laborijn, op het moment van het opstellen van deze begroting, nog geen risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden zijn er wel een aantal risico's te duiden die in onderstaande tabel zijn weergegeven.

Onderwerp	Omschrijving risico	Omschrijving kans	Omschrijving beheersmaatregel	Geschatte financiële omvang in € 1.000	Mogelijk jaar waarin het risico manifest wordt
Rijksbijdrage Gebundelde uitkering (BUIG):	Niet, niet juist of niet tijdig verantwoordend geeft financieel risico.	Proces is bekend en wordt door FA zowel als control strak gevolgd.	Proces herschrijven, in planning en control agenda laten "popuppen"	0	Jaarlijks
	Overbesteding komt voor rekening deelnemende gemeenten.	Kans is reëel. De prestatie moet minimaal gelijke tred houden met landelijke gemiddelde.	Monitoren uitgaven/ inkomsten en effectiviteit inzet re-integratie- middelen en beleid.	p.m.	Jaarlijks
Re-integratie (w-deel)	Niet juiste inzet W-deel geeft kans op overbesteding I-deel.	Kans op dit risico is reëel, omdat re-integratie dynamisch is.	Monitoring en evaluatie beleid re-integratie en waar nodig aanvullende maatregelen.	128	Jaarlijks
Wsw	Het onverwacht wegvallen van opbrengsten uit (groeps) detachingsopdracht (en).	Kans is reëel.	Monitoring ontwikkeling (groeps) detacheringen en zonnig tijdig maatregelen nemen.	581	Jaarlijks
Beheers- en apparaatskosten	Er wordt op reële basis begroot waarbij weinig ruimte is voor onvoorziene uitgaven.	Kans op dit risico is reëel, omdat de organisatie op dit moment in een transformatiefase zit, kunnen onverwachte interne en externe factoren invloed hebben op de uitvoeringskosten.	Monitoring uitvoeringskosten en waar nodig aanvullende maatregelen.	504	Jaarlijks
Huisvesting	Er is een risico dat de geplande huisvesting niet in 2016 gerealiseerd wordt, waardoor extra huurkosten van toepassing zijn.	Kans op dit risico is reëel. Omdat de huisvesting onderdeel is van de transformatiefase, kan de planning met betrekking tot de huisvesting mogelijk aangepast worden.	Monitoring en besluitvorming huisvesting en waar nodig aanvullende maatregelen.	300	Incidenteel
	Er is een risico dat de huisvesting in 2016 opnieuw bepaald wordt, waardoor extra bouwkosten van toepassing zijn.	Kans op dit risico is reëel. Omdat de huisvesting onderdeel is van de transformatiefase, kunnen de plannen met betrekking tot de huisvesting mogelijk aangepast worden.	Monitoring en besluitvorming huisvesting en waar nodig aanvullende maatregelen.	0	Incidenteel
Transformatie	Er is een risico dat de lasten van de transformatie hoger worden dan nu is begroot.	Kans op dit risico is reëel, omdat de organisatie op dit moment in een transformatiefase zit, kunnen als gevolg van onverwachte interne en externe factoren de lasten hoger uitvallen.	Monitoring en besluitvorming transformatie en waar nodig aanvullende maatregelen.	500	incidenteel
Uittreding gemeente	Er is een risico dat een gemeente uit de GR treedt.		In de GR statuten is hiervoor opgenomen dat de financiële schade die door uittreding aan de dienst wordt toegebracht, inclusief de hierdoor ontstane wachtdelverplichtingen, aan de uittredende gemeente in rekening wordt gebracht.	0	Incidenteel

7.5 Kengetallen

Gelet op artikel 11, derde lid, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen in de begroting de volgende kengetallen te worden opgenomen.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt circa -0,6 voor Laborijn.

Het solvabiliteitsrisico

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. De solvabiliteitsratio bedraagt voor circa Laborijn 62% (peildatum 31-12-2015).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Dit kengetal is voor Laborijn niet van toepassing aangezien Laborijn geen grondexploitatie heeft.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeenschappelijke regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte voor Laborijn bedraagt nihil.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal is voor Laborijn niet van toepassing.

8. Paragraaf Financiering

8.1 Algemeen

De financieringsfunctie van Laborijn is alleen gericht op ondersteuning van haar publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. De uitvoering daarvan vindt plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het Algemeen Bestuur van Laborijn aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening en het treasurystatuut. Voor de uitvoering van de financieringsfunctie worden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend gevolgd.

8.2 Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (op dit moment 8,2%) van de jaarbegroting.

Kasgeldlimiet		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari 2017	51.604	51.604	51.604	51.604
1	Toegestane kasgeldlimiet				
	- in %	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
	- in €	4.232	4.232	4.232	4.232
	Omvang vlottende korte schuld				
	- opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
2	- schuld in rekening-courant	0	0	0	0
	- gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
	- overige geldleningen niet zijn de vaste schuld	0	0	0	0
	Totaal vlottende korte schuld	0	0	0	0
	Vlottende schulden				
	- contante gelden in kas	1	1	1	1
3	- tegoeden in rekening-courant	3.900	4.000	3.700	4.000
	- overige uitstaande gelden	19	19	19	19
	Totaal vlottende middelen	3.920	4.020	3.720	4.020
4	Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	-3.920	-4.020	-3.720	-4.020
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	4.232	4.232	4.232	4.232
	Ruimte (1) + (4)	8.152	8.252	7.952	8.252

8.3 Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzelingen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (wet Fido). In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de renterisiconorm in meerjarenperspectief weergegeven.

Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017
Renterisico op vaste schuld	-
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a) - (1b)	-
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld	-
3b Nieuw verstrekte leningen	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a) - (3b)	-
5 Betaalde aflossingen	235
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7 Renterisico op vaste schuld (20 + (6))	-
Renterisiconorm	
8 Stand van de vaste schulden begin boekjaar	1.172
9 Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
10 Berekende renterisiconorm (8) x (9)	234
11 Toegestaan minimumbedrag	2.500
Toets renterisiconorm	
12 Te hanteren renterisiconorm (hoogste van 10 en 11)	2.500
13 Renterisico op vaste schuld (7)	-
14 Ruimte (12) - (13)	2.500

Uit de tabel is af te leiden dat Laborijn onder de renterisiconorm blijft.

9. Paragraaf bedrijfsvoering

9.1 Algemeen

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gehele organisatie van Laborijn. De deelnemende gemeenten verwachten van Laborijn dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat Laborijn een betrouwbare partner is. Dit betekent transparantie en openheid in de bedrijfsvoering.

In deze paragraaf worden de zaken beschreven die primair betrekking hebben op het functioneren van de organisatie. De belangrijkste financiële risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering worden beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

9.2 Planning en Control

De planning en control cyclus geeft vorm aan het geheel van financieel management binnen Laborijn. Het vormt het hart voor de sturing en beheersing. Planning is het proces van richting geven (de begroting) en control is het proces van koers houden en verantwoorden. In 2016 zal in de inrichting van de planning en control cyclus verder worden vormgegeven aan de hand van de cirkel van Deming.

De cyclus start met het ontwikkelen van een visie en beleid. Hierbij is de visie richtinggevend voor het beleid. In de fase van 'Begroten' wordt invulling gegeven aan het opgestelde beleid. De fase 'Uitvoeren' wordt gekenmerkt door het hanteren van een juiste administratieve organisatie en het periodiek doornemen van de administratie. De volgende fase betreft 'Monitoren'. Het opstellen van een juiste begroting is één, maar de uitvoering hiervan is een tweede. Gedurende het jaar ontstaan door interne en externe factoren afwijkingen. Het is van groot belang deze afwijkingen tijdig te signaleren. Naar aanleiding hiervan ontstaat de volgende fase van bijsturing. Het tijdig anticiperen op ontwikkelingen is van grote waarde voor de continuering van de organisatie.

Naast de inrichting van de planning en control cyclus zullen onderstaande punten in 2017 nader worden geconcretiseerd:

- een nadere concretisering van de doelstellingen binnen de programma's (wat willen we bereiken?);
- het ontwikkelen van indicatoren waardoor voor het bestuur en management op een compacte wijze inzicht wordt verkregen in de resultaten;
- Verder optimalisatie van de informatievoorziening.

9.3 Investeringsbegroting

Aangezien Laborijn nog in de transformatiefase zit is inmiddels wel al duidelijk dat er zich op korte termijn een aantal investeringen gaan voordoen. Het betreft voornamelijk investeringen in de huisvesting en ICT. In het transformatiebudget is hiermee ten dele rekening gehouden, echter de verwachting is dat dit niet genoeg is. Wanneer de beoogde investeringen concreet worden, zal Laborijn dit in een investeringsbegroting verwerken.

9.4 ICT

In 2016 heeft Laborijn een service level agreement (SLA) met de gemeente Doetinchem afgesloten ten aanzien van de ICT-ondersteuning. Deze SLA wordt in 2017 voortgezet. Daarnaast wordt in 2016 de keuze gemaakt welke applicaties de werkzaamheden van Laborijn moeten ondersteunen. In 2017 zal een verder optimalisatie in het gebruik van de applicaties plaatsvinden.

9.4.1 Beveiliging en privacy

De dienstverlening aan de burger vindt steeds meer digitaal plaats en de verschillende uitvoeringsorganisaties wisselen steeds meer gegevens elektronisch met elkaar uit. Deze gegevensuitwisseling verloopt veelal via Suwinet. In 2016 wordt er een nieuw beveiligingsplan geschreven dat betrekking heeft op de gehele organisatie. Tot die tijd wordt gebruik gemaakt van bestaande plannen.

9.5 Integriteit

De medewerkers van Laborijn werken met en voor kwetsbare groepen burgers, burgers die voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van Laborijn. Zij moeten er op kunnen vertrouwen dat de medewerkers van Laborijn zuiver en zonder onderscheid des persoons handelen. In de Infomap die iedere klant ontvangt, staat duidelijk wat wij van haar of hem verwachten, maar ook wat een klant van de medewerker mag verwachten. Ook over de onderlinge relatie tussen medewerkers en leidinggevenden en/of bestuur, zijn diverse regelingen opgesteld over "wat wel kan en wat niet".

9.6 Personeelsbeleid

In verband met de fusie is er in 2015 een Sociaal Plan opgesteld met als doel de rechtspositionele waarborgen vast te stellen, die nodig zijn om de personele gevolgen van de fusie op een sociaal verantwoorde wijze te regelen. In 2017 zal het personeelsbeleid verder worden geoptimaliseerd waarbij belangrijke aandachtspunten o.a. zijn het verder doorontwikkelen van de HR-cyclus (jaarlijkse gesprekscyclus) en het terugbrengen van het ziekteverzuim (Wsw-ers verlagen naar 9,5% verzuim en ambtelijk handhaven op 3% verzuim).

9.7 Beheers- en apparaatslasten

Onderstaande tabel geeft de verwachte omvang van het financiële kader waarbinnen de programma's tot uitvoering dienen te worden gebracht.

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Loon- en salariskosten	7.601.100	7.405.100	7.021.100	7.101.000
Overige personeelskosten	306.900	298.000	292.500	284.500
Huisvestingskosten	672.000	465.300	471.500	477.900
Algemene kosten	854.100	862.600	871.100	879.800
Automatiseringskosten	661.100	667.700	674.300	681.100
<i>Totaal kosten bedrijfsvoering</i>	<i>10.095.200</i>	<i>9.698.700</i>	<i>9.330.500</i>	<i>9.424.300</i>
DVO RMC	78.500			
Dekking vanuit programma Participatie (Wsw)	5.850.000	5.705.750	5.485.500	5.040.250
<i>Dekking kosten bedrijfsvoering</i>	<i>5.928.500</i>	<i>5.705.750</i>	<i>5.485.500</i>	<i>5.040.250</i>
<i>Totaal kosten bedrijfsvoering</i>	<i>4.166.700</i>	<i>3.992.950</i>	<i>3.845.000</i>	<i>4.384.050</i>

In de volgende paragrafen wordt een nadere toelichting gegeven op de verschillende kostenplaatsen.

9.7.1 Loon- en salarislasten

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Salarissen en sociale premies	8.300.100	8.104.100	7.720.100	7.800.000
<i>Totaal loonkosten</i>	<i>8.300.100</i>	<i>8.104.100</i>	<i>7.720.100</i>	<i>7.800.000</i>
Inkomsten uit detacheringen	-143.000	-143.000	-143.000	-143.000
Doorbelasting naar W-deel	-556.000	-556.000	-556.000	-556.000
Totaal	7.601.100	7.405.100	7.021.100	7.101.000

Toelichting:

- In de begroting en meerjarenraming wordt vanaf 2017 t/m 2019 rekening gehouden met een daling van het aantal medewerkers (gemiddeld 3 fte per jaar);
- Een aantal medewerkers doet werkzaamheden met betrekking tot de Participatiewet. De daaruit voortvloeiende loonkosten worden ten laste van het Participatiebudget gebracht.

9.7.2 Overige personeelslasten

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Reiskosten woon-werk	60.000	57.400	56.100	55.000
Opleidingen	80.100	78.200	76.300	75.000
Arbodienst	12.300	12.000	11.700	11.500
Overige personeelskosten	61.500	60.900	60.600	60.000
Reis- en verblijfskosten	75.000	71.500	69.800	65.000
Representatiekosten	18.000	18.000	18.000	18.000
Totaal	306.900	298.000	292.500	284.500

Toelichting:

- De overige personeelslasten en verder zijn budget neutraal geraamd op basis van de verwachte uitgaven in 2016 rekening houdend met een prijsstijging van 1% en de geplande afname van het personeelsbestand;
- Ten aanzien van enkele arbeidsvoorwaardenregelingen zal in 2016 een harmonisatie plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de harmonisatie budget neutraal verloopt.

9.7.3 Huisvesting

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Afschrijving	122.000	122.000	122.000	122.000
Gas	113.000	114.100	115.300	116.400
Electra	88.000	88.900	89.800	90.700
Water	6.000	6.100	6.100	6.200
Schoonmaakkosten	165.000	166.700	168.300	170.000
Verzekeringen/belastingen	100.000	100.000	100.000	100.000
Onderhoud gebouw/terrein	250.000	252.500	255.000	257.600
Huuropbrengsten	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
Huur gebouwen / ruimten	228.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	672.000	465.300	471.500	477.900

Toelichting:

- In de meerjarenraming is rekening gehouden met een prijsstijging van 1% (exclusief kapitaallasten);
- De verwachting is dat de huisvesting naar één plek langer gaat duren dan eerst was ingeschat. Derhalve is er voor 2017 een bedrag (€ 215K) opgenomen voor het (eventueel) huren van kantoorruimten.
- De huuropbrengsten worden gegenereerd door de verhuur van een aantal ruimtes gelegen aan de Terborgseweg 106 te Doetinchem.

9.7.4 Algemene kosten

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Telefoon	70.000	70.700	71.400	72.100
Huur apparaten	66.000	66.700	67.300	68.000
Kantoorartikelen	49.000	49.500	50.000	50.500
Porti	64.000	64.600	65.300	65.900
Abonnementen	119.000	120.200	121.400	122.600
Accountantskosten	64.600	65.200	65.900	66.600
Juridische kosten	40.000	40.400	40.800	41.200
Advieskosten	59.000	59.600	60.200	60.800
Overige algemene kosten	50.000	50.500	51.000	51.500
Reclame- en advertentiekosten	35.400	35.800	36.100	36.500
Kantinekosten	111.000	112.100	113.200	114.400
Autokosten	120.000	121.200	122.400	123.600
Bank- en rentekosten	6.100	6.100	6.100	6.100
Totaal	854.100	862.600	871.100	879.800

Toelichting:

- Hieronder vallen alle kosten van ondersteuning van de bedrijfsvoering alsmede de kosten die niet rechtstreeks aan één van de programma's zijn toe te rekenen, zoals de kosten van bezwaar en beroep;
- In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met prijsstijging van 1%.

9.7.5 Automatisering

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Software licenties / onderhoud	250.000	252.500	255.000	257.600
Samenwerkingsverband D'chem	411.100	415.200	419.300	423.500
Totaal	661.100	667.700	674.300	681.100

Toelichting:

- Software onderhoud/ondersteuning betreft licentiekosten en onderhoudskosten.
- Laborijn heeft met het Samenwerkingsverband Doetinchem een Service Lever Agreement (SLA) afgesloten met betrekking tot de ICT ondersteuning. Het applicatiebeheer wordt door Laborijn gedaan.

10. Lasten transformatie nieuwe organisatie

In 2017 zal Laborijn verdere invulling geven aan de transformatie van de nieuwe organisatie. Dit gaat gepaard met extra éénmalige kosten. In onderstaande tabel zijn de begrote kosten voor de transformatie voor 2017 en volgende jaren weergegeven.

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Herplaatsingsactiviteiten	150.000	-	-	-
Huisvesting	20.000	-	-	-
Gefaseerd afbouw personeel	-	-	-	-
Cultuur- en organisatieontwikkeling	50.000	-	-	-
Automatisering	-	-	-	-
Advieskosten	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal	220.000	-	-	-

Herplaatsingsactiviteiten

Per 1 januari 2016 zijn alle medewerkers met een vast contract overgegaan naar de nieuwe organisatie. Mogelijk betekent dit voor sommigen een (groten)deels andere functie. Gevolg daarvan is dat er her- en bijscholing nodig is. Daarnaast zal het niet in alle gevallen mogelijk zijn om medewerkers via/na herscholing te plaatsen. Er zijn mogelijk ook niet herplaatsbare medewerkers. Rekening houdende met bovenstaande is er in de begroting een frictiekostenbudget opgenomen.

Huisvesting

Het is de bedoeling dat alle onderdelen van Laborijn in 2016 / 2017 binnen de gebouwen van het voormalige Wedeo worden gehuisvest. Voordat alle onderdelen binnen de gebouwen van het voormalige Wedeo kunnen worden gehuisvest zullen er eerst verbouwingswerkzaamheden moeten plaatsvinden. De bestaande ruimten dienen te worden opgeknapt en te worden aangepast aan de beveiligingsnormen.

Cultuur- en organisatieontwikkeling

Voor cultuur- en organisatieontwikkeling en het opleiden en trainen, in eerste instantie van medewerkers die worden herplaatst, maar ook algemeen, is een extra bedrag in de begroting opgenomen.

11. Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin Laborijn een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Er is sprake van een financieel belang als Laborijn:

- een ter beschikking gesteld bedrag niet kan verhalen indien de verbonden partij failliet gaat;
- aansprakelijk wordt gesteld door derden, als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

In het geval van Laborijn is er sprake van één verbonden partij: Mabeon 'De Achterhoek Holding B.V.' waarvan hieronder in tabelvorm de belangrijkste bestuurlijke en financiële gegevens opgenomen zijn:

Mabeon 'De Achterhoek Holding B.V.', gevestigd te Doetinchem	
Programma	4. Participatie
Doelstelling en openbaar belang	Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezelijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere markt.
Partijen	Laborijn is houder van 100% van de aandelen.
Bestuurlijk belang	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Financieel	Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8.990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.
Resultaat en vermogen	Het resultaat over 2015 bedroeg € 3.500. Het eigen vermogen per 31 december 2015 bedroeg, inclusief het resultaat over dat jaar, € 78.000.
Risico's	Financieel risico bij een eventuele liquidatie is verlies van de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het eventuele begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Actualiteit	Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voor gedaan in de belangen van aandeelhouders.
Rapportages	Begroting, tussentijdse verslagen en jaarverslagen

Bijlage(n)

Bijlage 1: Programma Inkomen per gemeente

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	56.200	56.800	57.800	58.900
PW 21 - 65 jaar	15.742.000	15.930.600	16.207.400	16.502.200
PW inrichting	179.800	181.900	185.100	188.500
IOAW	1.124.700	1.138.200	1.158.000	1.179.100
IOAZ	115.200	116.500	118.600	120.700
Bbz (startende ondernemers)	260.800	263.900	268.500	273.400
Langdurige loonkostentoeslag	185.000	187.200	190.500	193.900
Af: ontvangsten	158.000	158.000	158.000	158.000
Totaal lasten	17.505.700	17.717.100	18.027.900	18.358.700

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>BUIG</u>				
PW < 21 jaar	41.300	41.800	42.500	43.300
PW 21 - 65 jaar	8.114.000	8.211.200	8.353.900	8.505.800
PW inrichting	56.800	57.400	58.400	59.500
IOAW	783.000	792.400	806.100	820.800
IOAZ	146.700	148.400	151.000	153.800
Bbz (startende ondernemers)	63.300	64.000	65.100	66.300
Langdurige loonkostentoeslag	100.000	101.200	103.000	104.800
Af: ontvangsten	240.000	240.000	240.000	240.000
Totaal lasten	9.065.100	9.176.400	9.340.000	9.514.300

Bijlage 2: Programma Participatie (re-integratie)

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>Lasten</u>				
ID-banen	24.000	24.000	24.000	24.000
Wiw	256.000	256.000	256.000	256.000
Loonkostensubsidie	350.000	350.000	350.000	350.000
Kinderopvang	25.000	25.000	25.000	25.000
Leer Werk Centrum (LWC)	26.000	26.000	26.000	26.000
Re-integratietrajecten	747.500	848.900	934.800	999.500
Re-integratietrajecten in eigen beheer	323.000	323.000	323.000	323.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>1.751.500</i>	<i>1.852.900</i>	<i>1.938.800</i>	<i>2.003.500</i>

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>Lasten</u>				
ID-banen	69.000	69.000	69.000	69.000
Wiw	29.000	29.000	29.000	29.000
Loonkostensubsidie	220.000	220.000	220.000	220.000
Kinderopvang	10.000	10.000	10.000	10.000
Leer Werk Centrum (LWC)	11.000	11.000	11.000	11.000
Re-integratietrajecten	251.700	359.600	403.200	439.800
Re-integratietrajecten in eigen beheer	233.000	233.000	233.000	233.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>823.700</i>	<i>931.600</i>	<i>975.200</i>	<i>1.011.800</i>

Bijlage 3: Budget Bbz voor gevestigde ondernemers / Bijzondere bijstand

Gemeente Doetinchem				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Bbz (gevestigde ondernemers)	40.000	89.000	89.000	89.000
Bijzondere bijstand	325.000	325.000	325.000	325.000
Totaal directe programmalasten	365.000	414.000	414.000	414.000

Gemeente Oude IJsselstreek				
Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Bbz (gevestigde ondernemers)	10.000	30.000	30.000	30.000
Bijzondere bijstand	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal directe programmalasten	110.000	130.000	130.000	130.000

Bijlage 4: Bijdrage per gemeente

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<u>Indirecte lasten</u>				
Loon- en salarislasten	7.601.100	7.405.100	7.021.100	7.101.000
Overige personeelslasten	306.900	298.000	292.500	284.500
Huisvesting	672.000	465.300	471.500	477.900
Facilitair	854.100	862.600	871.100	879.800
Automatisering	661.100	667.700	674.300	681.100
Dekking	(5.928.500)	(5.705.750)	(5.485.500)	(5.040.250)
<i>Totaal</i>	<i>4.166.700</i>	<i>3.992.950</i>	<i>3.845.000</i>	<i>4.384.050</i>
Bijdrage indirecte lasten				
Doetinchem	2.529.187	2.423.721	2.333.915	2.661.118
Oude IJsselstreek	1.637.513	1.569.229	1.511.085	1.722.932
<i>Totaal</i>	<i>4.166.700</i>	<i>3.992.950</i>	<i>3.845.000</i>	<i>4.384.050</i>
<u>Transformatielasten</u>	220.000	-	-	-
Bijdrage transformatielasten				
Doetinchem	73.333	-	-	-
Oude IJsselstreek	73.333	-	-	-
Laborijn	73.333	-	-	-
<i>Totaal</i>	<i>220.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<u>Programma Inkomen</u>				
Doetinchem	17.505.700	17.717.100	18.027.900	18.358.700
Oude IJsselstreek	9.065.100	9.176.400	9.340.000	9.514.300
<i>Totaal</i>	<i>26.570.800</i>	<i>26.893.500</i>	<i>27.367.900</i>	<i>27.873.000</i>
<u>Programma Participatie</u>				
Doetinchem	10.188.242	9.603.080	9.182.892	8.738.597
Oude IJsselstreek	6.097.423	5.776.160	5.503.409	5.221.842
Montferland	3.772.385	3.526.496	3.323.450	3.132.603
<i>Totaal</i>	<i>20.058.050</i>	<i>18.905.736</i>	<i>18.009.751</i>	<i>17.093.042</i>
<u>Programma overige regelingen</u>				
Doetinchem	365.000	414.000	414.000	414.000
Oude IJsselstreek	110.000	130.000	130.000	130.000
Aalten	-	-	-	-
<i>Totaal</i>	<i>475.000</i>	<i>544.000</i>	<i>544.000</i>	<i>544.000</i>
Totaal programmalasten	47.103.850	46.343.236	45.921.651	45.510.042
Totaal doorbelastingen	4.386.700	3.992.950	3.845.000	4.384.050
Totaal lasten	51.490.550	50.336.186	49.766.651	49.894.092
<u>Gespecificeerd naar gemeente</u>				
Aandeel Doetinchem	30.661.462	30.157.901	29.958.707	30.172.415
Aandeel Oude IJsselstreek	16.983.369	16.651.789	16.484.494	16.589.074
Aandeel Montferland	3.772.385	3.526.496	3.323.450	3.132.603
Aandeel Laborijn	73.333	-	-	-
Totaal bijdragen	51.490.550	50.336.186	49.766.651	49.894.092